Nr. 226. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranica miesięcznie 2 M. 30 f.. 3 fr. ... ½ szyl. 70 cm. amer.
... Krakowie 40 h ... do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy:
Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersze petitem w nadesłanem 60 h.

Stan walk w Galicyi wschodniej. Sytuacya we Lwowie.

Stan walk w Galicyi wschodniej.

Wiedeń, 2 września.

„Arbeiter Ztg“ umieszcza telegram swego korespondenta w głównej kwaterze prasowej z 31 sierpnia godz. 11 przed południem:

Olbrzymia bitwa rozdziela się na szereg poszczególnych walk. Ponieważ obydwie armie głęboko się wkopały, aby mieć ukrycie, walki na większej części frontu zamieniają się w walki wyczekujące. Nasza prawa grupa walczy mimo wielkiej przewagi wroga dalej frontalnie. Grupa ta jest niezwyciężalną. Przeciw oskrzydleniu krytą jest dobrem oparciem skrzydeł.

Zaopatrzenie wojska w wodę i żywność jest doskonale zapewnione, Czasami, mimo zapewnionego dowozu amunicyi, nastają w walkach pauzy. Z amunicyą obchodzą się oszczędnie. Nasze wojska okazują doskonałą dyscyplinę ogniową i biją się wybornie. Usposobienie ich jest pewne zwycięstwa.

Rząd francuski opuszcza Paryż.

Rzym, 2 września.

„Giornale d'Italia“ donosi z Marsylii pod datą 1 b. m.:

Podług pewnych wiadomości z Paryża, rząd francuski prawdopodobnie w ciągu kilku dni, a może nawet już dzisiaj przeniesie się do Bordeaux.

Francuzi o swych walkach z Niemcami.

Paryż (przez Rzym), 2 września.

Komunikat wydany wczoraj o godzinie 11 w nocy ogłasza:

Z powodu trwania ruchów celem **osaczenia Niemców** i w celu uniknięcia akcyi decydującej, która mogłaby tylko nastąpić w warunkach niekorzystnych, wojsko nasze na lewem skrzydle **cofnęło** się po części na południe, a po części na południowy wschód. Akcya przedsięwzięta w okolicy miasta Rethel umożliwiła naszym wojskom **zatrzymać chwilowo nieprzyjaciela.** Także w centrum i na naszem prawem skrzydle między Lotaryngią a Wogezami stan rzeczy jest niezmieniony.

Postępy Niemców we Francyi.

Berlin, 2 września.

Z wielkiej kwatery głównej donoszą pod datą dzisiejszą: Twierdza Givet **poddała się** 31 sierpnia.

Aeroplany niemieckie nad Paryżem.

Paryż (przez Rzym), 2 września.

Wczoraj około godziny 6 wieczorem zjawił się aeroplan niemiecki nad Paryżem. Z aeroplanu tego rzucono **dwie bomby**: jedna z nich eksplodowała w ulicy Hannowerskiej w pobliżu wylotu ulicy Opera. Wybuch tej bomby wyrządził małą szkodę. Druga bomba spadła w ulicy Mail na dach domu czteropiętrowego, który uszkodziła, jednak nie eksplodowała. — Szkoda zrządzona jest bardzo nieznaczną. Bombę tę znaleziono w małym pokoju najwyższego piętra. Ma ona kształt stożka o rozmiarach 8·20 centymetrów.

Obrona przeciw aeroplanom niemieckim.

Paryż, 2 września.

Zorganizowano **eskadrę aeroplanów** opancerzonych mitraliezami, która ma **ścigać aeroplany niemieckie** pojawiające się nad Paryżem. Znów z niemieckich aeroplanów rzucono bomby w czterech punktach miasta.

W Serbii i Czarnogórze.

Sofia, 2 września.

Bułgarska agencya telegraficzna donosi **z Niszu**: Rząd serbski ogłasza **w urzędowym komunikacie**, że w bitwach pod Valjewo **padło 17.000 Serbów**.

Sarajewo, 2 września.

„Südslavische Korresp.“ donosi: Wedle pewnych informacyi objął rosyjski generał P o t a p o w, długoletni poseł rosyjski w Cetynii, **kierownictwo czarnogórskiego sztabu generalnego**. Do pomocy przydano mu **kilku rosyjskich oficerów sztabowych**. W szeregach armii mają **oficerowie rosyjscy i serbscy** kierujące stanowiska. Wśród oficerów czarnogórskich panuje z tego powodu **silne niezadowolenie**.

Ruch rewolucyjny w Finlandyi.

Helsingfors, 2 września.

Donoszą stąd do „Neues Wiener Journal“, że wychodzący tu dziennik „T i d l i n g“ zamieszcza wiadomości **o rozpoczynającym się w pewnych częściach kraju ruchu rewolucyjnym.** Na czele obszernego komitetu kierowniczego mają stać p o s ł o w i e sejmowi, mężczyźni i kobiety. —

W odezwie, zamieszczonej w tym dzienniku czytamy między innemi:

„Już teraz chcemy oświadczyć, że czujemy wstręt do udziału w tej wojnie i że **tęsknimy do tej chwili, gdy zostaniemy uwolnieni od tej strasznej Rosyi.** Chcemy błogosławić tych oswobodzicieli, którzy ukarzą zuchwalstwo Rosyi".

Tymczasem w Finlandyi przyszło do **poważnych wykroczeń,** gdyż młodzież nie chce wstępować do wojska. W całym kraju rozpoczął się podobno straszny **teror rosyjski.**

Paryż przed oblężeniem.

Amsterdam, 2 września.

„Telegraf" donosi, że francuski sztab generalny oczekuje **w najbliższych dniach zupełnego odcięcia Paryża.** Sztab w tajemnicy zajmuje się **przygotowaniem Paryża na oblężenie.** Obcy konsulowie radzą obywatelom swych państw, aby opuścili Paryż. Pociągi w kierunku Boulogne (naprzeciw Anglii) ciągle wywożą tłumy.

„Zeppelin" nad Antwerpią.

Berlin, 2 września.

O napadzie „Zeppelina" na Antwerpię podaje londyński „Daily Chronicle" następujące szczegóły:

Po raz pierwszy w historyi było wielkie miasto bombardowane w nocy z **góry.** O godz. 1 w nocy straszliwa kanonada obudziła mieszkańców ze snu. Na wysokości 700 m. poruszał się „Zeppelin". **Bomby,** z góry rzucane, spadły na 10 różnych ulic. Około **900 domów zostało uszkodzonych, a 60 zniszczonych.** Ilość ofiar jest nieznaną. Bomby zostały rzucane na **budynki publiczne,** w pierwszym rzędzie **na pałac królewski.**

Walka w powietrzu.

Berlin, 2 września.

Pewien żołnierz walczący pod Leodyum opisuje **walkę lotników francuskich i niemieckich** w następujący sposób:

Przyglądaliśmy się walce niemieckiego i francuskiego lotnika. Gdy lotnik francuski się zbliżył, ostrzeliwaliśmy go. Dwie kompanie rozpoczęły szybki ogień. Nikt jednak nie trafił. Naraz lotnik francuski natrafił na niemiecki aparat Rumplerowski. Francuz chciał się wydostać ponad niego. Otrzymał jednak doskonały strzał, tak że musiał **wylądować.** Oficerowie francuscy, jadący dwupłatowcem **zastrzelili się.**

Niemcy w Belgii.

Poczta niemiecka.

Berlin, 2 września.

W częściach Belgii obsadzonych przez wojska niemieckie zostanie zorganizowaną **poczta niemiecka** przez urzędników sprowadzonych z Niemiec. W tych dniach przybędą do Brukseli z Berlina potrzebne druki i marki pocztowe.

Zakładnicy.

Burmistrz Brukseli Max zawiadomił komendę niemiecką, że miasto nie może zapłacić nałożonej kontrybucyi 200 milionów, ponieważ Rada miejska została przedtem wywieziona **do Antwerpii.** Komendant niemiecki, na zabezpieczenie kontrybucyi, wziął **dwóch zakładników:** barona Rotszylda i Solvaya (założyciela fabryk sody i głośnego filantropa).

Z Bułgaryi.

Sofia, 2 września.

Dzienniki donoszą, że rewolucyoniści macedońscy **zburzyli most** na rzece Wardar koło Gimendże. Z powodu ciągłego prześladowania Macedończyków przez władze serbskie, wzburzenie ludności przybiera **niebezpieczną formę** tak, że obawiają się **nowych zamachów.**

Dziennik „Cambana" zwraca się przeciw temu, że rosyjscy panslawiści ustawicznie wzywają Bułgaryę, aby **przyszła z pomocą Rosyi.** Pismo oświadcza, że apele te co najwyżej mogą rozczulać owe elementy, które są narzędziami Rosyi i Serbii. Naród bułgarski będzie **zimny** wobec tych wezwań.

Dotychczasowe walki w Galicyi wschodniej.

Z urzędowych wiadomości podanych przez austryacki sztab generalny i przez komendanta armii generała Dankla można wysnuć następujące wnioski:

Armia rosyjska operująca między Wisłą a Wieprzem (można ją nazwać **armią Wisły**) została **pobitą,** skutkiem czego nie może już brać rozstrzygającego udziału w bitwie toczącej się od Wisły do Dniestru.

Druga armia rosyjska operująca **nad Bugiem,** która wyruszyła od Chełma, została w bitwach między Zamościem a Tomaszowem **pobitą.**

Ogólny wynik tych walk jest następujący: Centrum rosyjskie stało **pierwotnie** na przestrzeni Rawa ruska-Żółkiew-Złoczów. Obecnie, wedle dotychczasowych wyników, **armia nasza to centrum przełamała** i odparła je ku granicy rosyjskiej. W tej chwili armia nasza wsunęła się między rosyjskie centrum a prawe skrzydło tak, **że tę część rosyjskiej linii bojowej można uważać za przełamaną.** Ta część armii rosyjskiej, której ofenzywa kierowała się na Lwów, jest już w tej chwili **niezdolną do posuwania się naprzód,** a całkowite jej unieszkodliwienie zawisło **od ruchu oskrzydlającego armii austryackiej,** idącej od Hrubieszowa.

Armia rosyjska operująca **od Zbrucza w głąb Galicyi** oraz armia operująca **od Bukowiny** nie potrafią poprawić sytuacyi armii środkowej, gdyż jako skrzydłowe muszą swój ruch uczynić zawisłym od położenia centrum, na którem **armia nasza obecnie przeszła do ofenzywy.**

Z walk morskich.

Zatonięcie „Aryadny".

O zatonięciu niemieckiego krążownika „Aryadna" podaje naoczny świadek następujące szczegóły:

„Aryadna", usłyszawszy grzmot armat, pospieszyła na pomoc. Przybywszy do walczących na froncie okrętów, przekonała się, że walka toczy się między małymi okrętami. Mgła zasłaniała główne siły nieprzyjacielskie (angielskie). Nagle huk armat wzmógł się. „Aryadna" nagle ujrzała przed sobą dwa olbrzymy angielskie z dywizyi typu „Lion", okręty o pojemności 27.000 tonn, uzbrojone w 8 armat o kalibrze 34·3 centymetrów.

„Aryadna" odważnie rzuciła się w wir walki i w tej chwili spadł na nią grad pocisków. Jeden granat trafił w środek hali kotłów, uszkodził połowę kotłów i zmniejszył szybkość okrętu na 15 mil na godzinę. Okręt wkrótce stanął w płomieniach, ale armaty jego dalej dawały ognia. „Aryadna", wierna tradycyom marynarki niemieckiej, tonie wśród okrzyków „hurra!" i śpiewu hymnu cesarskiego. Za chwilę znikła pod wodą.

Zatonięcie torpedowca.

Załoga torpedowca „V 187" w tej samej bitwie walczyła z niezrównaną odwagą. Otoczony przez przeważające siły angielskie, torpedowiec strzelał bez ustanku, ale granaty angielskie wkrótce zmniejszyły jego zdolność manewrowania.

Załoga, widząc niemożliwość przebicia się, sama spowodowała wybuch wewnątrz okrętu, poczem okręt zaczął szybko tonąć. Anglicy spuścili łodzie i uratowali, co się dało.

Naczelny Komitet Narodowy.

Oddział **techniczno-bojowy** departamentu wojskowego podaje do wiadomości:

Dnia 8 sierpnia zorganizowaną została strzelecka komenda etapowa w Krakowie. Zadaniem jej było organizowanie służby etapowej na tyłach oddziałów strzeleckich, które ruszyły do boju, przyczem strzelecki komendant etapowy ob. St. Krynicki był pełnomocnikiem komendy głównodowodzącej na Galicyę. Z chwilą mianowania komisarza wojskowego dla Galicyi (16 z. m.) strzelecki komendant etapowy w Krakowie był jego zastępcą.

Obecnie nowa organizacya władz wojskowych, przeprowadzona przez Naczelny Komitet Narodowy, spowodowała konieczność **ograniczenia zakresu działania komendy etapowej.** Do tej kompetencyi obecnie należą wyłącznie wojskowe transporty (ludzi, koni, bydła, broni i amunicyi, oraz rynsztunku) ku linii bojowej, bezpieczeństwo linii etapowej i nadzór nad ruchem poczty polowej. Wszystkie inne sprawy wojskowe, tyczące się załogi polskiej w Krakowie, przekazane zostały **komendzie placu** (ul. Siemiradzkiego 27) bądź bezpośrednio departamentowi wojskowemu.

Komendantem etapowym po ustąpieniu ob. St. Krynickiego został ob. Stanisław Skwarczyński. Komendantem placu jest były strzelecki komendant placu ob. Władysław Wilk.

W Krakowie, dnia 1 września 1914.

Maryan Żegota Januszajtis,
szef oddziału techniczno-bojowego departamentu wojskowego.

Wybór papieża.

Rzym, 2 września.

„Tribuna" donosi, że kardynał Maffi przy wczorajszem głosowaniu otrzymał około 30 głosów, reszta głosów padła na kardynałów Gaspari i Pompilli. Kardynał Gaspari otrzymał więcej głosów od Pompillego. Przy drugiem głosowaniu stosunek ten nie o wiele się zmienił.

„Giornale d'Italia" donosi: W obu głosowaniach wczoraj Mafii otrzymał 30 głosów z 58, a Ferrata 18. Jak wiadomo, do wyboru potrzebna większość dwóch trzecich. Pismo dodaje, że wynik tych głosowań okazuje, iż stronnictwo Maffiego jest silnem, ale mimo to nie będzie mu łatwem uzyskanie potrzebnej większości.

Punktualnie o godzinie 11 przed południem wzniósł się ponad kaplicą sykstyńską z komina słup „sfumata", a w 10 minut później drugi raz. Wybory więc przed południem przeszły **bez rezultatu.** Liczne tłumy ludności zgromadzone były na placu św. Piotra.

KRONIKA.

Nowiny krakowskie.

Urzędy pocztowe i telegraficzne austryackie w Królestwie Polskiem. Dzisiaj otwarto w **Miechowie** i w **Olkuszu** austryackie urzędy pocztowo-telegraficzne dla powszechnego użytku publiczności. Do urzędów tych nadawać będzie można z Krakowa wszystkie przesyłki pocztowe i depesze telegraficzne. Dotąd istniejące urzędy telegraficzne w Działoszycach, Skalbmierzu, Proszowicach, Jędrzejowie, Kielcach i Pinczowie będą w najbliższych dniach, po nadejściu przyborów z Wiednia, przekształcone na urzędy pocztowo-telegraficzne dla ogólnego użytku.

Repertuar teatru miejskiego.
Czwartek: „Polka w Ameryce".

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej.
Środa: „Popychadło".
Czwartek: „Szpieg prowokator".

Kancelaryę adwokacką Dra S. Zelta prowadzi zastępczo, ustanowiony uchwałą Izby adwokackiej substytut, adwokat Dr **Szymon Feldblum w Krakowie, przy ulicy św. Jana L. 3, II. p.**

Wydanie poranne i wieczorne razem 8 hal.

Wydawca: **Ignacy Daszyński.** — Redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Kubanek.** Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).